

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı'nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Sosyal Bilgiler Dersi
Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

5. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurulumlarındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.	1
	SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder. SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanıır.	1
	SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanıır.	1

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 5****Örnek Senaryo 1**

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 2, 3 ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 4. soru

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

1. Çığ nedir? Açıklayınız ve oluşum nedenlerini yazınız.

Kar yağışının fazla olduğu bölgelerde kar kütlelerinin koparak aşağı doğru akmasıdır.

Eğimli arazilerde:

Aşırı kar yağışlarında taze karın alttaki kar tabakasıyla iyi kaynaşmaması ,
yüksek ses,
rüzgar,
insan veya hayvanların oynak kar tabakasını harekete geçirmesi

Kazanım: SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar.

Mesafeli alışveriş, güvenli İnternet kullanımı, kimlik hırsızlığı gibi konular ele alınır.

2. Burak, sosyal medya hesaplarından birinin şifresini adı ve soyadı olacak şekilde belirlemiş ve hesabı ele geçiren dolandırıcılar sosyal medya üzerinden Burak'ın tüm tanıdıklarına mesaj göndererek onları dolandırmaya çalışmışlardır.

Buna göre Burak'ın sanal ortamda sorun yaşamasının nedenini ve bu soruna karşı alınabilecek önlemleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

Burak'ın sanal ortamda sorun yaşamasının nedeni:

Kolay tahmin edilebilir bir şifre kullanmış olması

Bu soruna karşı alınabilecek önlemler:

Güçlü şifre oluşturmaktır. Bunun için şifrelere uymalıdır:

En az 8 karakterin kullanılmasıdır.

Şifreniz harf, rakam ve mutlaka özel karakter içermelidir.

Küçük ve büyük harf kullanılmalıdır.

Şifre kişisel bilgi, sıklıkla kullanılan kelime, kolay tahmin edilebilir söz öbeği kullanılmamalıdır.

Tüm hesaplar için ayrı ayrı şifreler belirlenmelidir.

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.

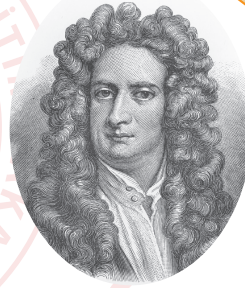
3.

Küçük yaşta matematik, astronomi, fizik, felsefe, kimya ve tıp gibi farklı bilimleri merak etmeye başladım. Zamanımın büyük bölümünü kitap okumaya ayırdım. Öğrendiklerimi sorguladım, doğruluğunu araştırdım. Bunun için farklı bitkileri kullanarak deneyler yaptım. Tıp alanında çalışmalara ağırlık verdim. Hastaları gözlemledim.

İBN-İ SÎNÂ (980-1037)

Matematikçi, fizikçi, kimyacı, felsefeci ve ayrıca mucidim. Gökyüzünü ve yıldızları inceledim, gözlemler yaptım, kitaplar okudum ve notlar aldım. Işığın özellikleri ve doğası üzerine çok sayıda deney yaptım. Bir ağacın altında otururken kafama düşen elmanın neden yere düştüğünü sorguladım ve araştırmaya başladım. Elmanın yer çekimi nedeniyle düştüğünü buldum.

NEWTON (NİVTİN) (1643-1727)

Verilen bilgilerden hareketle bu iki bilim insanının ortak özelliklerinden üçünü yazınız.

Merak
Sorgulayıcı olma
Deney ve gözlem yapma

SENARYO 1

Kazanım: SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.
Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

4. Mustafa, ailesi ile birlikte Konya'nın bir köyünde yaşıyor. Geçimlerini tarımdan sağlıyorlar. Buğday yetiştiriyorlar. Mustafa'nın babası buğday ekme ve hasat etme işiyle uğraşıyor. Mustafa'nın amcası kaliteli buğday yetiştirilmesi ve buğdayın zararlı böceklerden korunması için gerekli ilaçlama çalışmalarının yapılması konularında kardeşine yardım ediyor. Buğday hasatından sonra ise Mustafa'nın dayısı buğdayı satıyor.

a. Mustafa'nın ailesinin tarımla uğraşma nedenlerini yaşadıkları yerin coğrafi özelliklerini dikkate alarak yazınız.

Konya geniş düzlüklere sahiptir. Bu düzlüklerde tarım faaliyeti yapılabilir.

b. Tarıma bağlı olarak Mustafa'nın babası, amcası ve dayısı hangi mesleklerle uğraşıyor olabilir? Yazınız.

Mustafa'nın babası: Çiftçi

Mustafa'nın amcası: Ziraat mühendisi

Mustafa'nın dayısı: Pazarlamacı

Kazanım: SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

5. Akdeniz kıyı şeridinde yer alan Antalya; uzun ve sıcak geçen yaz mevsimi, doğal ve tarihî güzellikleri ile turistler için cazibe merkezidir. Bu nedenle pek çok kişi turizm sektöründe çalışmak için Antalya'ya gelmektedir.

Buna göre turizme bağlı olarak Antalya'da gelişmesi beklenen mesleklerden üçünü yazınız.

Turist rehberliği
Turizm Acentası
Otel işletmeciliği

1. SINAV**SOSYAL BİLGİLER 5****5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU****SENARYO 2**

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.	1
	SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular.	1
	SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler.	1
	SB.5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.	1
	SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
7 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Tüm sorular

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

1. Oğuz, Trabzon'un bir dağ köyünde yaşamaktadır. Oğuz'un yaşadığı köyde hava olaylarının da etkisiyle dağların yamaçlarındaki toprak örtüsü aşağıya doğru kayarak pek çok evin zarar görmesine neden olmuştur.

Buna göre Oğuz'un yaşadığı yerde hangi doğa kaynaklı afetin görüldüğünü ve bu afetin zararlarından korunmak için alınabilecek önlemlerden birini yazınız.

Toprak kayması yani heyelan görülmektedir.

Risk olan bölgelerde yerleşimden uzak durulmalı.

Risk olan yamaçlarda doğal denge bozulmadan drenaj kanalları açılmalı

Heyelan görülebilecek yamaçların eteklerine istinat duvarı inşa edilmeli

Kazanım: SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.

2. Aşağıda bir anneyle oğlu arasındaki konuşmaya yer verilmiştir:

Annesi: Oğlum, hadi gel yemek yiyeceğiz, sofrayı hazırlarken bana yardım et.

Ahmet: Anne oyuna girdim. Şimdi çıkarsam ben yerim.

Annesi: Nasıl bir yiyecek ki o? Hem karnını doyuracak mı? Mis gibi kuru fasulye ve pilav yaptım.

Ahmet: Anne sen de hiçbir şey bilmiyorsun. Yiyecek değil o, oyuna girdikten sonra oyundan çıkarsam bir süre yasak getiriyorlar ve o süre boyunca oyuna giremiyorum.

Annesi: Peki, ne zaman yemek yiyeceksin?

Ahmet: Oyun bittikten sonra.

Annesi: Ne kadar sürer oyun?

Ahmet: Üç belki de dört saat...

Bu konuşmadan hareketle teknoloji kullanımının aile içi ilişkiler üzerindeki etkileri ile ilgili neler söylenebilir? Açıklayınız.

Teknolojinin aşırı kullanımı, aile üyeleri arasındaki yüz yüze iletişimi azaltabilir.

Sürekli telefon veya bilgisayar kullanımı, aile içi iletişimi zayıflatır ve duygusal bağları etkileyebilir. Aile üyelerinin sanal dünyaya aşırı ilgi duyması, onları gerçek hayattan koparabilir.

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular. Medya okuryazarlığı üzerinde durulur.

3. 5. sınıf öğrencisi Özkan arkadaşlarıyla kartopu oynamaya çıktı. Akşam saatlerinde boğazı ağrıyan Özkan, bilgisayarından “Boğaz ağrısına ne iyi gelir?” sorusunun cevabını aramak için rastgele bir forum sayfasına girdi ve rastgele biriyle yazışmaya başladı. Ona cevap yazan kişi grip olduğunu ve ilaç kullanırsa ağrısının geçeceğini söyledi. İlacın adını öğrenen Özkan babaannesinin ilaç kutusunu açtı ve içinden ilacı alıp kullanmaya başladı. Fakat kullandığı ilaçtan herhangi bir fayda görmediği gibi boğaz ağrısı daha da arttı.

Buna göre Özkan’ın sanal ortamı kullanırken yaptığı hataları yazınız.

Güvenilir Kaynak Kullanmama
Uzman Kişiye Danışmama
Yanlış İlaç Kullanma
Bilgilerin Doğruluğunu Kontrol Etmeme

Kazanım: SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.

4.

Küçük yaşta matematik, astronomi, fizik, felsefe, kimya ve tıp gibi farklı bilimleri merak etmeye başladım. Zamanımın büyük bölümünü kitap okumaya ayırdım. Öğrendiklerimi sorguladım, doğruluğunu araştırdım. Bunun için farklı bitkileri kullanarak deneyler yaptım. Tıp alanında çalışmalara ağırlık verdim. Hastaları gözlemledim.

İBN-İ SÎNÂ (980-1037)

Matematikçi, fizikçi, kimyacı, felsefeci ve ayrıca mucidim. Gökyüzünü ve yıldızları inceledim, gözlemler yaptım, kitaplar okudum ve notlar aldım. Işığın özellikleri ve doğası üzerine çok sayıda deney yaptım. Bir ağacın altında otururken kafama düşen elmanın neden yere düştüğünü sorguladım ve araştırmaya başladım. Elmanın yer çekimi nedeniyle düştüğünü buldum.

NEWTON (NİVTİN) (1643-1727)

Verilen bilgilerden hareketle bu iki bilim insanının ortak özelliklerinden üçünü yazınız.

Merak
Sorgulayıcı olma
Deney ve gözlem yapma

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 5

SENARYO 2

Kazanım: SB.5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır.

Yapılan çalışmalarda yararlanılan kaynakları göstermenin ve kaynakların aslını korumanın önemi üzerinde durulur.

5. Hümeysra, bilim insanlarının insanlığa yaptığı katkılarıyla ilgili bir araştırma ödevi hazırlamak için kütüphaneye gitti. Yararlandığı kaynaklardan aldığı bilgileri düzenleyerek bir metin oluşturdu. Araştırma ödevine yararlandığı kaynakların yazarını, kaynakların adını, yayınevini, basıldığı yer ve basım tarihini belirtme gereği duymadı.

Buna göre Hümeysra yaptığı araştırma ödevinde bilimsel etiğe uygun davranmış mıdır? Nedenini açıklayınız.

Hümeysra, araştırma ödevine yararlandığı kaynakların yazarını, kaynakların adını, yayınevini, basıldığı yer ve basım tarihini belirtmediği için bilimsel etiğe uygun davranmamıştır.

Bilimsel araştırmada kaynak göstermek, bilimsel etiğin temel ilkelerinden biridir. Araştırmacılar, araştırma ödevlerinde ve akademik çalışmalarında kaynak göstererek dürüst, şeffaf ve etik bir şekilde davranmalıdır.

Kazanım: SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.

Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

6. Ali; doğal ve tarihî zenginlikleri bulunan, verimli topraklara ve elverişli iklime sahip, sulama imkânları olan, büyük bir ova üzerinde kurulmuş ve ulaşım olanakları gelişmiş bir kentte yaşamaktadır.

Metne göre Ali'nin yaşadığı şehirde hangi ekonomik faaliyetlerin gelişmesi beklenir?

Doğal ve Tarihi Zenginlikler: Turizm sektörünün gelişmesi için gerekli olan doğal ve tarihi güzellikler mevcuttur.

Verimli Topraklar, Elverişli İklim ve Sulama imkanları: Tarım ve hayvancılığın gelişmesi için uygun koşullar sağlanmıştır.

Ulaşım Olanakları: Ürünlerin pazara taşınması ve ticaretin gelişmesi için gerekli olan ulaşım altyapısı sağlanmıştır.

Kazanım: SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

7. Sıla'nın yaşadığı şehir her mevsim yağış aldığından orman varlığı bakımından zengindir. Ormancılık şehirde önemli bir ekonomik faaliyet alanıdır.

Sıla'nın yaşadığı şehirde yapılan ekonomik faaliyete bağlı olarak gelişen mesleklere üç örnek yazınız.

Kerestecilik
Mobilyacılık
Orman Mühendisliği